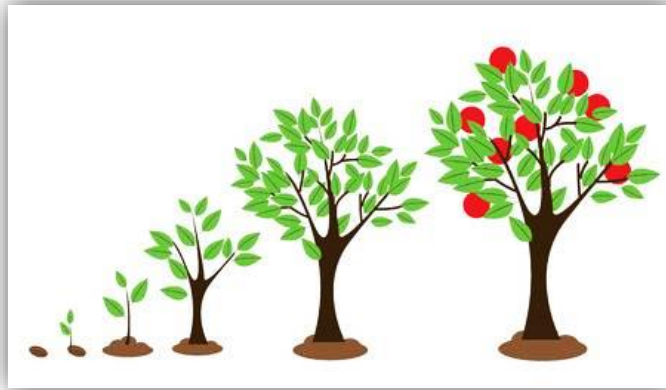

SPOMLADI CVETIJO SADNA DREVESA

Predmet: SPOZNAVANJE OKOLJA

1. RAZRED

OŠ Šmarje pri Kopru

POKUKAJMO IN OPAZUJMO...
KAJ SE SKRIVA NA SADNIH DREVESIH?

TO JE VEJICA
BRESKVE.

LEVO IN DESNO STA
CVETNA BRSTA, V
SREDINI PA LISTNI IN
LESNI BRST.

NA VEJICAH DREVES
LAHKO V ZAČETKU
POMLADI NAJPREJ
OPAZIMO **BRSTE** ALI
POPKE.

BRSTI SO LAHKO:

- CVETNI
- LISTNI ALI
- LESNI.

CVETNI BRSTI

CVETNI BRSTI
SE ODPREJO
V CVETOVE.

**CVETNI BRSTI SO RODNI, SAJ SE IZ OPLOJENIH
CVETOV RAZVIJEJO PLODOVI ALI SADEŽI.**

SADNA DREVESA

ČEŠNJE

HRUŠKE

JABOLKA

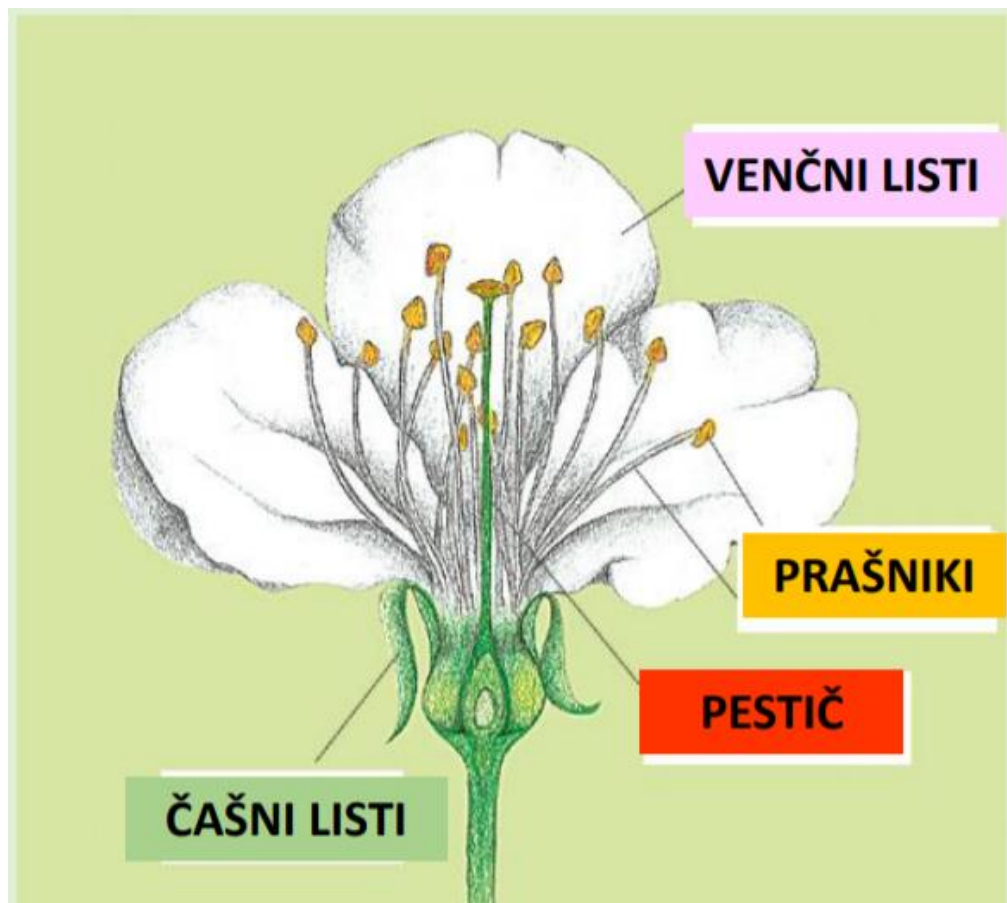
BRESKVE

KAJ SE SKRIVA V CVETU?

ČEŠNJEV CVET - ZGRADBA

CVET JE V CVETNEM PECLJU RAZŠIRJEN V **CVETIŠČE**.

NA ROBU CVETIŠČA SO ZELENI **ČAŠNI LISTI**, NATO PA **VENČNI LISTI**, OBOJI SESTAVLJAJO **CVETNO ODEVALO**.

NAVZNOTER SO **PRAŠNIKI**, V SREDI CVETA PA JE EN SAM **PESTIČ**.

KAKO IZ CVETA ZRASTE PLOD?

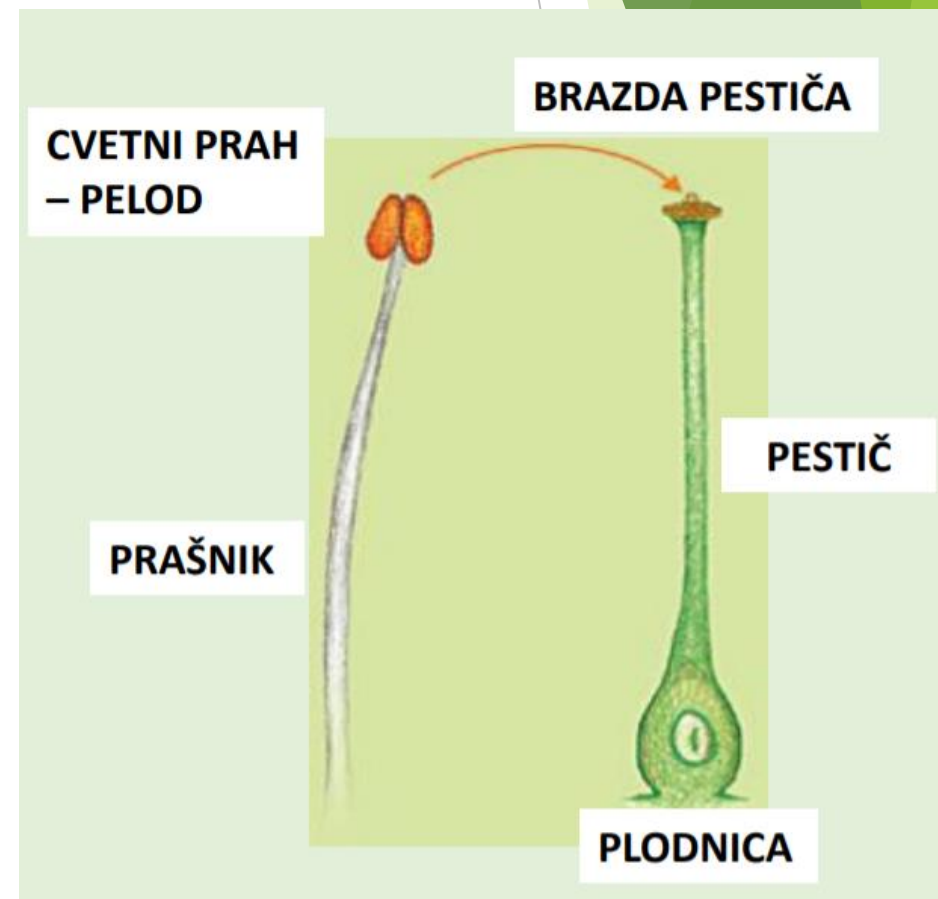
OPRAŠITEV

DO **OPRAŠITVE** PRIDE, KO SE PELODNA ZRNA PRENESEJO S PRAŠNIKA ENE RASTLINE NA BRAZDO PESTIČA DRUGE RASTLINE.

OPLODITEV

DO **OPLODITVE** PA PRIDE ŠELE, KO NA BRAZDI PESTIČA PRISTANE PELODNO ZRNO IZ ISTE RASTLINSKE VRSTE. TAKRAT IZ PELODNEGA ZRNA ZRASTE CEVKA OD BRAZDE PESTIČA DO SEMENSKE ZASNOVE V PLODNICI, DA LAHKO PRIDE DO ZDRUŽITVE CELIC.

PLODNICA POTEM DOZORI V PLOD – SADEŽ.

KDO POMAGA RASTLINAM PRI
PRENAŠANJU PELODA IZ CVETA
NA CVET?

OPRAŠEVANJE

DVA GLAVNA NAČINA
OPRAŠEVANJA:

RASTLINAM, KATERIH PELOD
PRENAŠAJO **ŽUŽELKE**,
PRAVIMO **ŽUŽKOCVETKE**.
ŽUŽELKE, KI SODELUJEJO PRI
PRENAŠANJU CVETNEGA
PRAHU,
IMENUJEMO OPRAŠEVALCI
(čebela, čmrli...).

OPRAŠEVANJE S
POMOČJO ŽIVALI

CVETOVI ŽUŽKOCVETK SO OBIČAJNO ŽIVIH
BARV IN DIŠIJO, S ČIMER PRIVABLJAJO
OPRAŠEVALCE. PRI DNU VENČNIH LISTOV
SE OBIČAJNO IZLOČA SLADKA MEDIČINA, S
KATERO SE OPRAŠEVALCI PREHRANJUJEJO.
TAKO IMAJO OBOJI KORIST: ŽUŽKOCVETKE
SO OPRAŠENE, OPRAŠEVALCI PA DOBIJO
HRANO.

OPRAŠEVANJE Z
VETROM

RASTLINAM, KATERIH CVETNI
PRAH PRENAŠA **VETER**,
PRAVIMO **VETROCVETKE**.
CVETOVI VETROCVETK SO
DRUGAČNI OD ŽUŽKOCVETK.

CVETOVI VETROCVETK SO
MANJ OPAZNI, NE DIŠIJO IN
NE IZLOČAJO MEDIČINE.

PRAŠNIKI IN BRAZDE
PESTIČEV OBIČAJNO SEGAJO
DALEČ IZ CVETA, DA SO ČIM
BOLJ IZPOSTAVLJENI VETRU.

VETROCVETKE IMAJO V
PRAŠNIKIH VELIKO PELODNIH
ZRN, DA POVEČAJO MOŽNOST
OPRAŠITVE.

ČEBELICE

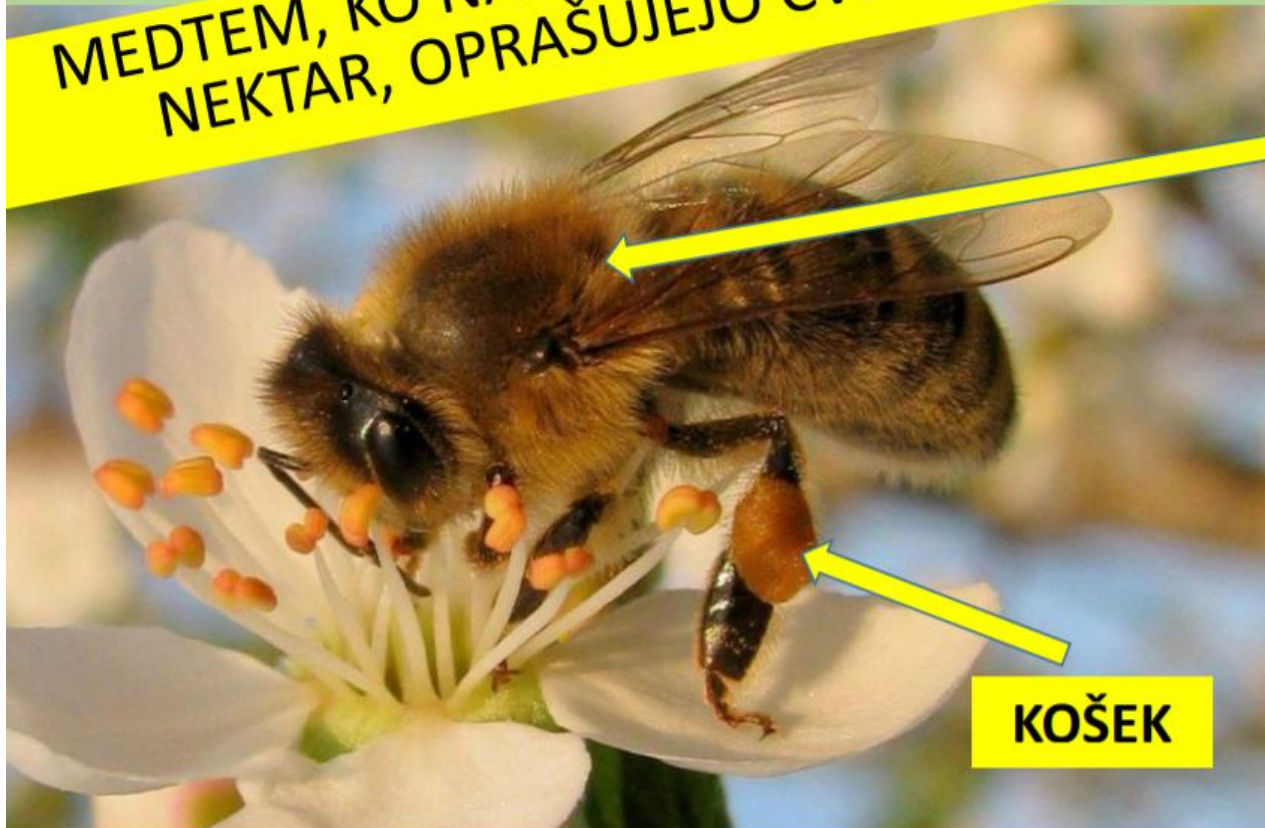

SO NAJPOMEMBNEJŠE ZA
OPRAŠEVANJE SADNEGA
DREVJA, SAJ OPRAŠIJO KAR
70–80 % CVETOV, TA
ODSTOTEK PA SE ZARADI VSE
INTENZIVNEJŠE KMETIJSKE
PROIZVODNJE ŠE
POVEČUJE.

NAJOPAZNEJŠA IN
NAJVEČKRAT DOKAZANA JE
ZATO VLOGA ČEBEL PRI
OPRAŠEVANJU **JABLAN,**
HRUŠK, BRESKEV,
ČEŠENJ IN JAGOD.

ČEBELE LETAJO S CVETA NA CVET

MEDTEM, KO NABIRAJO MEDIČINO ALI NEKTAR, OPRAŠUJEJO CVETOVE.

KOŠEK

TELO ČEBELE JE PREKRITO Z DROBNIMI DLAČICAMI NA KATERE SE OB OBISKU NA CVETJU UJAME CVETNI PRAH.

S POMOČJO NOG IN ŠČETIC NA NJIH ČEBELA OČISTI S TELESA NABRANI PELOD, GA NAVLAŽI S SLINO IN MEDIČINO TER GA NATO S SPREDNJI MI NOGAMI PRELOŽI NA ZADNJE, KJER SE NAHAJA POSEBNO MESTO ZA ZBIRANJE PELODA, KI SE IMENUJE KOŠEK.

CVETOVI NUDIJO ČEBELAM NEKTAR IN CVETNI PRAH,
ČEBELE PA POMAGAJO RASTLINAM Z OPRAŠEVANJEM.

ČEBELE IZ NEKTARJA,
KI GA PRINESEJO V
PANJ, NAREDIJO MED.

TO JE PA TEŽKO
RAZUMETI.

ČEBELE DELAVKE PRINESEJO NEKTAR ALI MANO V
PANJ IN JO ODDAJO MLADIM ČEBELAM.

- HIŠNE ČEBELE VŠAKIH 5 DO 10 SEK. IZBLUVAJO IZ
MEDNEGA ŽELODČKA KAPLJICO MEDIČINE IN JO
NEKAJ SEKUND SUŠIJO NA KONCU RILČKA.
- KAPLJICO PONOVRNO POSESAJO IN POSTOPEK
PONOVIJO. TO SE DOGAJA CCA. 20 MIN. DOKLER SE
MEDIČINA NE ZGOSTI NAKAR JO ODLOŽIJO V CELICO.
TU MED NAPREJ DOZOREVA.

ČEBELE SO ZELO PRIDNE DELAVKE IN
OPRAVLJAJO ZELO POMEMBNO NALOGO.
ČEBELARJI PRAVIJO, DA JE **VSAKA TRETJA**
ŽLICA HRANE ODVISNA OD ČEBEL.

S SAJENJEM MEDOVITIH RASTLIN JIM
LAHKO POMAGAMO, DA BODO DOBILE
VEČ HRANE.

BREZ OPRAŠEVANJA RASTLINE NE OBRODIJO, SAJ NE MOREJO
USTVARITI PLODOV IN SEMEN ZA NOVE RASTLINE.

IZ OPRAŠENIH IN OPLOJENIH ČEŠNJEVIH
CVETOV SE RAZVIJEJO PLODOVI –
SLADKE RDEČE ČEŠNJE.

OTROCI, ČE BOSTE IMELI MOŽNOST POKUKAJTE V BLIŽNJI SADOVNJAK. MOGOČE PA BOSTE SLIŠALI KAKŠNO
ČEBELICO, KI ŽE OPRAVLJA SVOJE DELO.

NA SPODNJI POVEZAVI SI LAHKO OGLEDATE ZANIMIV POSNETEK O NAŠI KRANJSKI ČEBELI.

Klikni -KRANJSKA ČEBELA

► Sončen pozdravček, učiteljica Andrejka

